

NEW YORK TIMES -BESTSELLER NRO 1

An impressionistic painting of a path leading through a lush green landscape towards a small building. The path is dark and winding, leading the eye from the bottom center towards a small, light-colored building in the middle ground. The surrounding landscape is filled with various shades of green, from vibrant lime to deep forest greens, with some areas appearing more textured and brushy. The overall style is soft and painterly, with visible brushstrokes and a sense of atmosphere.

PAPERI- PALATSI

MIRANDA

COWLEY HELLER

TAMMI

Miranda Cowley Heller
PAPERIPALATSI

SUOMENTANUT TUULIA TIPA

TAMMI
HELSINKI

Lainauksen F. Scott Fitzgeraldin romaanista *Kultahattu* on suomentanut Marja Niiniluoto.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS *THE PAPER PALACE*

ILMESTYI YHDYSVALLOISSA 2021.

COPYRIGHT © 2021 BY MIRANDA COWLEY HELLER

SUOMENKIELINEN LAITOS © TUULIA TIPA JA TAMMI 2022

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ.

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-952-04-4055-8

Lukasille ja Felixille, kädelle omalle rakkaalleni

*Sekä isoäidilleni Muriel Maurer Cowleylle,
jonka kiihkeä rakkaus ei milloinkaan horjunut*

*Me luomme kaihon elein
katseemme ees ja taa,
naurummekin helein
on kivun kalvamaa
ja suurin laulu surustamme pubkeaa.*

PERCY BYSSHE SHELLEY, ”LEIVOSELLE”

(suom. Jaakko Tuomikoski)

ENSIMMÄINEN KIRJA

ELLE

1

Tänään. 1.8., Perämetsä.

Klo 6.30

MUODOT NOUSEVAT tyhjästä. Mieli on autio ja sitten, kehysten sisällä, päärynä. Täydellinen, vihreä, ruoti kallellaan, siinä yksittäinen lehti. Päärynä valkoisessa kivikeraamisessa kulhossa, limettien seassa, keskellä kulunutta puista ulkopöytää, vanhalla verkkokuistilla, lammen rannalla, keskellä metsää, lähellä merta. Kulhon vieressä on messinkinen kynttilänjalka, jota peittävät kovettuneet steariiniipisarot sekä piintynyt pöly pitkän talven ja avohyllyllä lojumisen jäljiltä. Puoliksi syödyt pastalautaselliset, avoin pellavalautasliina, punaviininsakka pullon pohjalla, leipälauta, käsin tehty, karkeasti veistetty, sekä leipä jota on revitty, ei leikattu. Hometäpläinen runokirja lojuu auki pöydällä. ”Leivoselle” soi korkeuksiin kohoavana – tuskallisena, sykhdyttävänä – uudelleen mielessäni, kun tuijotan edellisillan päivällisasetelmaa. ”*Niin tuo sula kulta, hurma riemukas, sois munkin huuliltain, jok’ on sun laulussas.*” Hän luki niin kauniisti. ”Annalle.” Ja istuimme kaikki lumoutuneina ja muistimme Annaa. Voisin katsella tuota miestä, ikuisesti vain häntä, ja olla onnellinen. Voisin kuunnella häntä, silmät suljettuina, tuntea hänen hengityksensä ja sanojensa pyyhkivän ylitseni, uudelleen ja uudelleen ja uudelleen. Mitään muuta en tahdo.

Pöydän takana valo himmenee ensin kulkiessaan kuistin verkon lävitse ja kirkastuu sitten puiden rakoilevan vihreän ylle, lammen kirkkaansinisen ja tupelokasvien syvänmustien varjojen ylle vedenrajassa, jonne auringon kantama näin varhain aamulla tyrehtyy. Punnitsen paksua, väljähtynyttä espressonjämää kupin pohjalla ja harkitsen sen juomista. Ilma on kalsea. Hytisen haalistuneessa laventelinsinisessä aamutakissani – äitini aamutakissa – jonka puen ylleni joka vuosi, kun palaamme leirikylään. Takissa on äidin ja horrosajan tuoksu, häivähdys hiirenpapanoistakin. Tämä on lempihetkeni Perämetsässä. Aikainen aamu lammella, ennen kuin kukaan muu herää. Auringonvalo puhdasta, terävää, vesi virkistävää, pajusotkat viimeinkin vaienneet.

Kuistin oven ulkopuolella, pienellä puisella tasanteella, hiekkaa on kasaantunut säleiden väliin – se pitää lakaista. Seinää vasten nojaa verkkoon painauman tehnyt luuta, mutten tartu siihen, vaan astun pienelle rantaamme vievälle polulle. Takanani oven saranat panevat kirskuen vastaan.

Annan aamutakin pudota maahan ja seison vedenrajassa ilkosillani. Lammen toisella puolen, männyistä ja otsontamista muodostuvan muurin takana, meri kuuluu jylisevän raivoisana. Se kantaa vatsassaan varmasti myrskyä, jostakin ulpalta poimittua. Mutta täällä, lammen pohjukassa, ilma seisoo paikallaan kuin hunaja. Odotan, katselen, kuuntelen... sirtystä, pienten hyönteisten surinaa, puiden latvoja kepeästi keinuttavaa tuulta. Sitten kahlaan polvisyvyyteen ja sukellan pää edellä hyiseen veteen. Uin syvälle, lumpeiden ohitse, liikkeitäni ajaa riemu ja vapaus ja epämääräisen pakokauhun aikaansaama adrenaliiniryöppy. Kavahdan varjoja, pelkään näykkijäkilpikonnien nousevan syvyyksistä puremaan raskaita rintojani. Tai kenties seksin haju vetää niitä puoleensa, kun auon ja suljen haarojani. Äkkiä minut valtaa pakottava tarve palata matalikon turvaan, missä hiekkapohjan näkee. Kunpa olisin rohkeampi. Mutta samalla pidän pelosta, katkonaisesta

hengityksestä kurkussani, sydämen jyskytyksestä astuessani vedestä.

Puristan pitkät hiukseni niin kuiviksi kuin saan, nappaan nukkavierun pyyhkeen pyykkinarulta jonka äiti on pingottanut kahden kituliaan männyn väliin, käyn makaamaan lämpimälle hiekalle. Sähkönsininen sudenkorento laskeutuu nännilleni, pysähtyy siihen hetkeksi ja jatkaa sitten matkaa. Muurahainen ryömii yli aavikkodyynien, jotka olen ruumiilani sen reitille nostanut.

Nain häntä vihdoin viime yönä. Kaikkien näiden vuosien ajan olen kuvitellut sitä mielessäni tietämättä, haluaako hän minua yhä. Ja sitten hetki, jona tiesin sen tapahtuvan: kaikki se viini, Jonasin kaunis lausuntaääni, mieheni Peter sohvalta grappahuuruissaan, kolme lastani unten mailla mökissään, äitini jo pesemässä astioita tiskialtaassa kirkkaankeltaiset kumihanskat käsissään illallisvieraistaan vähät välittämättä. Katseemme viipyivät toisissaan sykäyksen liian pitkään. Nousin meluisan pöydän äärestä, riisuin pikkuhousuni kylmäkomerossa ja piilotin ne leipälaatikon taa. Sitten astuin takaovesta ulos pimeään. Odotin pimennossa, kuuntelin lautasten, veden, lasien, aterimien kilahtelua toisiaan vasten saippuvaahdon alla. Odotin. Toivoin. Ja äkkiä hän oli siinä, painoi minua talon seinää vasten ja kurotti mekon helman alle. ”Rakastan sinua”, hän kuiskasi. Vetäisin kiivaasti henkeä, kun hän työntyi sisääni. Ja ajattelin: tästä ei ole enää paluuta. Tekemättömän katuminen on ohi. Nyt voin katua vain tehtyä. Rakastan häntä, vihaan itseäni; rakastan itseäni, vihaan häntä. Tarina on pitkä, ja tämä on sen loppu.

1966. Joulukuu, New York City.

HUUDAN. HUUDAN ja haukon henkeäni, kunnes äitini viimein käsittää, että jokin on vialla. Hän kiidättää minut lääkäriin ja

kuvittelee itsensä Bemelmansin neiti Claveliksi pinkoessaan pitkin Park Avenueta ja puristaessaan kauhuissaan kolmikuista vauvaansa rintaansa vasten. Isänikin juoksee, salkku kädessään, Fred F. French -pilvenpiirtäjältä pitkin Madison Avenueta. Ajatukset takeltelevat, hän pelkää omaa voimattomuuttaan, nyt niin kuin kaikessa muussakin. Lääkäri sanoo, ettei aikaa ole – jos jäädään odottamaan, vauva kuolee – ja riuhtaisee minut äitini käsivarsilta. Leikkauspöydällä hän viiltää vatsani auki kuin kypsän vesimelonin. Kasvain on pujottautunut suolieni ympärille ja myrkkysontaa kasautunut sen rautaisen otteen alle, se tunkee törkyä pikkuruiseen ruumiiseeni. Sontaa kerääntyy aina, ja olennaisinta on selviytyä siitä, mutta sen opin vasta vuosia myöhemmin.

Työskennellessään sisälläni lääkäri leikkaa pois yhden munasarjan, huolimattomuuttaan, kiireessään saada kuolema kaiverretuksi pois elämästä. Sekin selviää minulle vasta vuosia myöhemmin. Kun se tulee ilmi, äitini itkee puolestani toistamiseen. ”Anna anteeksi”, hän sanoo. ”Olisi pitänyt vannottaa lääkäriä varomaan...” – aivan kuin äidilläni olisi ollut valta muuttaa kohtaloni, mutta hän olisi päättänyt toisin.

Myöhemmin makaan sairaalan vauvansängyssä kädet sidottuina kylkiäni vasten. Kirun, parun, elävänä, raivoissani osakseni koituneesta epäoikeudenmukaisuudesta. Äidin ei anneta imettää minua. Hänen maitonsa ehtyy. Kuluu miltei viikko, ennen kuin käteni vapautetaan kahleistaan. ”Olit aina niin tyytyväinen vauva”, isäni sanoo. ”Sen jälkeen”, äitini sanoo, ”et koskaan lakannut huutamasta.”

Klo 7.30

PYÖRÄHDÄN VATSALLENI, lasken pään käsivarsilleni. Kun olen maannut auringossa, ihollani on ihana suolaisenmakea tuoksu – pähkinänkultainen, myskinen, kuin minut olisi

pantu suolaantumaan. Päätalolta makuumökkeihin vievältä polulta kantautuu vaimea paukahdus. Joku on jalkeilla. Askelet rapisuttavat kuivia lehtiä. Ulkosuihku käynnistyy. Putket heräävät päivään natisten. Huoahdan, otan aamutakkini hiekalta ja suuntaan takaisin talolle.

Leirikylässämme on yksi päärakennus – ”iso talo” – sekä neljä yhden makuuhuoneen mökkiä, joille vie lammen rantaviivaa myötäilevä, männynneulasten peittämä polku. Pieniä lautavuorattuja töllejä, kussakin vinokatto lumen varalta, yksi ainoa kattoikkuna, korkeat ristikkoikkunat molemmin puolin. Vanhanaikaisia, yksinkertaisia, vailla krumeluureja. Juuri sellaisia kuin Uuden-Englannin mökkien kuuluukin. Polun ja lammen välillä on tuulensuojana kapea tiheikkö – kukkivaa kletraa, laakeripuuta ja mustikkapensaita – joka varjelee meitä kalastajien urkkivilta katseilta sekä niiltä turhan hanakoilta uimareilta, jotka intoutuvat uimaan vastarannan pieneltä yleiseltä uimarannalta meidän puolellemme lampea. Eivät he maihin saa nousta, mutta toisinaan he polskuttelevat vain puolentoista metrin päässä rannasta, suoraan puurivistöemme edessä, täysin tietämättöminä kotirauhamme rikkoutumisesta.

Toisen polun varrella, mökkien takana, on vanha pesuhuone. Seinissä rapistunut maali, huoneessa ruosteisen emalinen pesuallas ja siinä vaaleanruskeita läikkiä kuolleista yöperhosista, joita kattolampun valo vetää puoleensa öisin; ikivanha tassullinen kylpyamme, joka on seissyt paikallaan siitä asti, kun isoisäni rakensi leirikylän; ulkosuihku – kylmä- ja kuumavesi-putket on kiinnitetty tupelopuuhun, vesi huuhtoutuu suoraan maahan ja juoksee vanoina hiekkaiseen polkuun.

Iso talo on yhtä isoa huonetta – tupakeittiön lisäksi on erillinen kylmäkomero – ja on rakennettu betoniharkoista ja tervapaperista. Lattiat leveistä lankuista, jyhkeät kattoparrut, massiivinen kivitakka. Sadepäivinä suljemme ovet ja ikkunat ja istuksimme sisällä, kuuntelemme tulen rätinää, pelaamme pakon edessä Monopolya. Mutta todellinen elämä

– lukeminen ja ruokailu ja riitely ja yhdessä vanheneminen – tapahtuu verkkokuistilla, joka on yhtä leveä kuin talokin ja lammen puolella. Leirikylämme ei ole talviasuttava. Ei siinä olisi mitään järkeä. Syyskuun lopulla, kun sää kääntyy koleaksi ja kaikki kesäaunnot on pantu talveksi säppiin, Perämetsä on yksinäinen paikka – edelleen kaunis jyrkemmässäkin valossa, mutta vakava ja kolkko. Ei täällä kukaan tahdo olla lehtien lähdettyä. Mutta kun tulee jälleen kesä, metsä viheriöi ja harmaahaikarat palaavat pesimään ja kahlaamaan lammen kirkaassa vedessä, ei maan päällä ole tätä parempaa paikkaa.

Kun astun takaisin sisään, kuistille, kaipuu hyökyy samassa ylitseni, elohopean lailla se syöksähtää sydänalaani kuin kotikävä. Tiedän, että pitäisi raivata pöytä ennen toisten saapumista aamiaiselle, mutta haluan painaa sen hahmon mieleeni – elää edellisillan uudelleen muru murulta, lautanen lautaselta, syövyttää sen happokylvyllä aivoihini. Sivelen punaista viinitahraa valkoisella pellavapöytäliinalla, nostan Jonasin lasin huulilleni ja yritän maistaa hänen makunsa. Suljen silmäni, muistan hänen reitensä kevyen paineen omaani vasten pöydän alla. Ennen kuin olin varma, että hän halusi minua. Ja mietin henkeäni pidätellen, koskettiko hän tiedostamatta vai tahallaan.

Päähuoneessa kaikki on täsmälleen niin kuin on aina ollut: kattilat roikkumassa lieden yllä, lastat ripustettuina koukkuihin, puulusikat lasipurkissa, haalistunut lista puhelinnumeroita kiinnitettynä kirjahyllyyn nastalla, kaksi taittotuolia takan ääressä. Kaikki on kuten aina, ja sittenkin: kun kävelen keittion poikki kylmäkomerolle, on kuin kulkisin eri huoneessa, terävyityneemmässä, kuin ilma itse olisi juuri havahtunut hereille sikeästä unesta. Astun ulos kylmäkomeron ovesta, tuijotan betoniseinää. Mitään ei näy. Ei jälkiä, ei todisteita. Mutta tässä se oli, tässä me olimme, iskostimme itsemme toisiimme ikuisiksi ajoiksi. Jyystimme, hiljaa, epätoivoisina. Äkkiä muistan pikkuhousuni, jotka ovat piilossa leipälaatikon

takana, ja olen juuri vetämässä niitä jalkaani aamutakin alle, kun äitini ilmaantuu.

”Elle, oletpa sinä aikaisin hereillä. Onko kahvia?” Syytös.

”Olin juuri ryhtymässä laittamaan.”

”Ei sitten liian vahvaa. En tykkää siitä teidän espresso-tökötistänne. Tiedetään – teistä se on parempaa...” äiti sanoo teennäisellä, mielitelevällä äänellä, joka saa minut hulluksi.

”Selvä.” Tänä aamuna en jaksa riidellä.

Äiti asettuu kuistin sohvalle. Se on pelkkä vanhalla harmaalla kankaalla peitetty kova hevosenkarvapatja, mutta se on talon himotuin paikka. Siltä voi katsella lammelle, juoda kahvia, lukea kirjaa selän alla ikivanhat tyynt, joiden puuvillakankaassa on ruostepilkkuja. Kuka olisi arvannut, että kangaskin voi ruostua ajan myötä?

Tyypillistä äidiltä kaapata paras paikka itselleen.

Äitini hiukset, oljenvaaleat, nyt harmaiden suortuvien raidoittamat, on kieritetty huolimattomasti sotkuiselle nutturalle. Hänen vanha gingham-yöpaitansa on rispaantunut. Silti hän onnistuu luomaan näyttävän vaikutelman – kuin olisi keulakuva 1700-luvun Uuden-Englannin kuunarissa, kaunis ja tuikea, laakeriseppelihin ja helmiin verhottu suunnannäyttäjä.

”Juon vain kahvin ja korjaan sitten pöydän”, sanon.

”Jos sinä raivaat pöydän, minä hoidan loput tiskit. Mmm”, hän sanoo, ”kiitos”, kun ojennan hänelle kahvikupin. ”Millaista vesi oli?”

”Juuri sellaista kuin pitääkin. Kylmää.”

Paras opetus, jonka äiti on minulle koskaan antanut: kahta asiaa elämässä ei ikinä kadu jälkeenpäin – lasta ja uintia. Kun varhaisen kesäkuun kaikkein kylmimpinä päivinä seison ja katselen Atlantin murtovettä sekä sietämättömiä hylkeitä, joiden rumien, muodottomien päiden näkee nykyisin tupsahtelevan pintaan ja jotka houkuttelevat näihin vesiin valkohaita – silloinkin kuulen sisälläni äitini äänen, ja se patistaa minua veteen.

”Toivottavasti ripustit pyyhkeesi narulle. Tänään en halua nähdä yhtäkään märkää pyyhekasaa. Sano lapsille.”

”On se narulla.”

”Jos sinä et huuda lapsille, minä kyllä huudan.”

”Selväksi tuli.”

”Heidän pitää myös lakaista mökkinsä. Siellä on järkyttävä sotku. Äläkä sinä tee sitä heidän puolestaan. Pilalle hemmoiteltuja kakaroita. He ovat jo tarpeeksi vanhoja...”

Roskapussi yhdessä kädessäni ja kahvikuppi toisessa kävelen takaovesta ulos ja annan äidin vuodatuksen hälvetä tuuleen.

Hänen huonoin opetuksensa: *ota oppia Botticellilta*. Ole kuin Venus simpukankuorella, huulet kainosti kiinni, kaikessa alastomuudessaakin siveä. Äitini neuvon sanat, kun muutin yhteen Peterin kanssa. Viesti saapui haalistuneella postikortilla, jonka äiti oli ostanut vuosia aiemmin Uffizin museokaupasta: *Rakas Eleanor, pidän Peteristäsi kovasti. Toivottavasti yrität kaikesi ettet olisi aina niin hankala. Suu suppuun, salaperäisyyttä ilmeeseen. Ota oppia Botticellilta. Rakkaudella äiti.*

Heidän roskat jäteastiaan, paiskaan kannen kiinni ja kiristän pesukarhujen takia kiinnitetyn mustekalanarun tiukasti sen poikki. Ne ovat ovelia otuksia ja niillä on pitkät näppärät sormet. Pieniä ihmismäisiä karhuja, älykkäämpiä ja häijympiä kun päälle päin näkyy. Olemme käyneet sotaa niitä vastaan jo vuosia.

”Elle, muistitko panna mustekalan takaisin?” äiti kysyy.

”Tietysti.” Hymyilen vienosti ja ryhdyn siivoamaan pöytää.

1969. New York City.

ISÄNI TULEE kohta. Olen piilossa – kyyryssä kiinteän hyllykön takana, joka erottaa olohuoneen eteisaulasta. Hyllykkö on jaettu samankokoisiin neliöihin. Yksi toimii viinakaappina, toisessa on levysoitin, kolmannessa isäni levykokoelma,

muutama iso taidekirja, martinilaseja, hopeinen ravistin. Osio, jossa alkoholijuomat ovat, on avoin molemmilta puolin kuin ikkuna. Kurkistan pullojen utuisen topaasin – skottiviskin, bourbonin, rommin – lävitse lumoutuneena. Olen kolmevuotias. Vieressäni ovat isän kallisarvoiset levyt ja savikiekot. Sivelen sormellani niiden selkämkyksiä, nautin siitä lähtevästä äänestä, hengitän niiden kuluneen pahvista tuoksua, odotan ovikellon sointia. Viimein isäni saapuu, eikä kärsivällisyyteni riitä piilotteluun. Olen odottanut viikkokausia. Pinkaisen aulan poikki, heittäydyn isän karhumaiseen syliin.

Avioero ei ole vielä voimassa, mutta pian on. Vielä on tehtävä matka rajan yli Juáreziin. Kaikki päättyy hotellin aulaan, jossa isosisareni Anna ja minä istumme kärsivällisesti kahdeksankulmaisen, meksikolaisin kaakelein vuoratun suihkulähteen reunalla katseet naulittuina kultakalaan, joka ui ympäri tummalehtisten trooppisten kasvien saarta lähteen keskellä. Useita vuosia myöhemmin äitini kertoo, että tuona aamuna hän soitti isälleni eropaperit kädessään ja sanoi: ”Olen muuttanut mieltäni. Perutaan tämä.” Ja vaikka ero oli ollut yksin äitini päätös ja murtanut isäni sydämen, isä sanoi: ”Ei. Näin pitkällä kun jo ollaan – voimme yhtä hyvin hoitaa tämän loppuun, Wallace.” *Yhtä hyvin*: neljä tavua, jotka käänsivät kaiken suunnan. Mutta sillä hetkellä, kun istuin syöttämässä kultakalalle muruja teeleivästäni ja potkin kantojani meksikolaisiin kaakeleihin, minulla ei ollut aavistustakaan miekasta, joka killui pääni yllä vain hiuskarvan varassa. Että kaikki olisi voinut mennä toisin.

Meksikon-matkaa ei kuitenkaan ole vielä tehty. Vielä isäni on teennäisen hilpeä ja yhä rakastunut äitiin.

”Eleanor!” Hän kaappaa minut syliinsä. ”Mitä pikku pupuni?”

Nauran ja takerrun isään lähes epätoivon vimmalla; vaaleat kiharani sokaisevat hänet, kun painan kasvojani häntä vasten.

”Isi!” Nyt Anna ryntää paikalle kuin härkä, vihaisena että

ehdin ensin, ja tuuppaa minut isän sylistä. Anna on minua kaksi vuotta vanhempi, mikä antaa hänelle enemmän oikeuksia. Isä ei näytä huomaavan. Hän välittää ainoastaan omasta rakkaudentarpeestaan. Raivaan tieni takaisin syliin.

Äitini huutaa jostain kelmeän, sotaa edeltävän asuntomme perukoilta: ”Henry, otatko jotain juotavaa? Laitan porsaankyljyksiä.”

”Kiitos, mielelläni”, isä jylähtää takaisin kuin mikään heidän välillään ei olisi muuttunut. Mutta hänen silmissään on suru.

Klo 8.15

”NO, EILISILTAHAN oli onnistunut”, äitini sanoo resuisen Dumas-romaanin takaa.

”Ehdottomasti.”

”Jonas näytti hyvältä.”

Käteni jännittyvät pitelemäni lautaspinon ympärille.

”Ainahan Jonas näyttää.” Paksu musta tukka, johon tarrautua nyrkein, haaleanvihreät silmät, mahlan ja männyn kulottama iho, villi olento, kaunein mies maailmassa.

Äiti haukottelee. Se on paljastava merkki – hän haukottelee aina, kun on sanomassa jotain ikävää. ”Ei Jonasissa vikaa ole, en vain voi sietää hänen äitiään. Niin kertakaikkisen omahyväinen.”

”Niin on.”

”Aivan kuin hän olisi ainoa nainen, joka ikinä on kierrättänyt. Ja sitten Gina. Kaikkien näiden vuosien jälkeenkään en osaa kuvitella, mitä Jonas oikein ajatteli naidessaan Ginan.”

”Että hän on nuori? Ja upea? Taiteilija niin kuin Jonaskin?”

”Hän *oli* nuori”, äitini sanoo. ”Ja miten hän esittelee rintavakoaan. Aina keikistelemässä kuin olisi joku isompikin tähti. Kukaan ei selvästikään ikinä opettanut häntä pitämään kynttilää vakan alla.”

”On se ihmeellinen juttu”, sanon kävellessäni keittiöön viemään lautaset. ”Hyvä itsetunto. Hänellä oli varmaan kannustavat vanhemmat.”

”No, minusta se ei ole millään lailla viehättävää”, äiti sanoo. ”Onko appelsiinimehua vielä?”

Otan kuivaustelineestä puhtaan lasin ja avaan jääkaapin. ”Itse asiassa”, huikkaan, ”Jonas rakastui Ginaan varmaan juuri sen takia. Gina takuulla vaikutti eksoottiselta kaikkien niiden neuroottisten naisten jälkeen, joiden kanssa Jonas vietti lapsuutensa. Kuin riikinkukko keskellä metsää.”

”Gina on Delawaresta”, äitini sanoo aivan kuin asia olisi sillä loppuun käsitelty. ”Eihän kukaan ole kotoisin Delawaresta.”

”Juuri niin”, sanon ja ojennan hänelle mehulasin. ”Eksoottista.” Mutta tosiasia on, etten ole milloinkaan voinut katsoa Ginaa miettimättä: *Tuonko* Jonas valitsi? *Tuonko* hän halusi? Kuvittelen Ginan mielessäni: pieni ja siro, täydellinen pikku kroppa; tumma juurikasvu huoliteltujen peroksidiblondien hiusten tyvässä. Kivipesty tyyli on tehnyt nähtävästi paluun.

Äiti haukottelee toistamiseen. ”No, täytyyhän sinun myöntää ettei Gina ole penaalin terävin kynä.”

”Oliko illallisella ketään, josta olisit pitänyt?”

”Olen vain rehellinen.”

”No, älä ole. Gina on perheenjäsen.”

”Ajattelet noin vain, koska on pakko. Hän on naimisissa parhaan ystäväsi kanssa. Te olette alusta pitäen olleet aivan eri puusta veistetyt.”

”Ei pidä lainkaan paikkaansa. Olen aina pitänyt Ginasta. Meillä ei ehkä ole kamalasti yhteistä, mutta kunnioitan häntä. Ja Jonas rakastaa häntä.”

”Sinähän se tiedät parhaiten”, äitini sanoo huulillaan itse-riittoinen pieni hymy.

”Voi luoja.” Kohta varmaan kuristan hänet.

”Etkö heittänyt kerran lasin punaviiniä Ginan naamalle?”

”En, äiti. *En* heittänyt punaviiniä Ginan naamalle. Kompastuin juhliissa ja viinini kaatui hänen päälleen.”

”Sinä ja Jonas juttelitte koko illan. Mistä te oikein puhuitte?”

”En minä tiedä. Asioista.”

”Hän oli nuorena hirveän rakastunut sinuun. Taisit kyllä särkeä hänen sydämensä, kun menit naimisiin Peterin kanssa.”

”Älä nyt viitsi. Jonashan oli lähestulkoon lapsi.”

”Voi, eiköhän siinä ollut kyse aika suurista tunteista. Raukkaparka.” Äitini lausuu sanat raukeasti ja palaa kirjansa pariin. On hyvä, ettei hän katso minua, koska tiedän kasvojeni paljastavan juuri nyt kaiken.

Lammella vesi on aivan tyyni. Kala hyppää ilmaan ja jättää jälkeensä sarjan samankeskisiä ympyröitä. Katson niiden leviämistä reunoilta, kunnes ne sulautuvat takaisin veteen, kuin mitään ei olisi koskaan tapahtunut.

**Tämä talo,
tämä paikka,
tuntee kaikki salaisuuteni.**

**"Salaisuuksia, rakkautta, valheita ja kesähuvila rannalla.
Mitä muuta voi edes haluta?"**

PARADE

**"Upea, upottava romaani, joka saa pään pyörälle
– tämän kirjan ei tahdo loppuvan."**

THE INDEPENDENT

"Syvästi koskettava rakkaustarina."

REESE WITHERSPOON

9 789520 440558

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-4055-8